

Likabehandlingsplan

-mot diskriminering, trakasserier och kränkande
behandling

Sámij áhpadusguovdásj

20190613

Innehållsförteckning

Inledning.....	3
Verksamhetsbeskrivning.....	3
Definition av begrepp	4, 5, 6
Värdegrund.....	6
Aktuell lagstiftning	6
Ansvar och anmälningssplikt.....	6
Kännedom om likabehandlingsplan.....	7
Främjande, förebyggande och åtgärdande arbete på vid Sámij Åhpadosguovdásj	7
<i>Främjande arbete</i>	7
<i>Förebyggande arbete</i>	8
<i>Handlingsplan vid förekomst av kränkande behandling vid Sámij Åhpadosguovdásj</i>	8
<i>Vad gör jag som personal eller student om jag upplever kränkning vid Sámij Åhpadosguovdásj</i>	9,10
Källförteckning	10

Inledning

Enligt skollagen är alla skolor i Sverige ålagda att utforma en plan mot kränkande behandling och enligt diskrimineringslagen är alla skolor också ålagda att upprätta en likabehandlingsplan. Det är upp till varje skola att sammanföra de två planerna till en, vilket Sámij áhpadusguovdásj har valt att göra i och med detta dokument. Planen syftar till ett systematiskt och målinriktat arbete för att främja allas lika rätt och att förhindra trakasserier och kränkande behandling.

Planen ska följas upp och utvärderas årligen. Ansvarig för planen är rektor vid Sámij Áhpadusguovdásj.

Verksamhetsbeskrivning

Stiftelsen Sámij Áhpadusguovdásj är grundad av Jokkmokks kommun, Svenska Samernas Riksförbund, SSR, och Riksorganisationen Same Ätnam, RSÄ.

Respektive stiftelsebildare utser styrelseledamöter till stiftelsen Sámij Áhpadusguovdásj.

Stiftelsen har till ändamål att främja utbildning av ungdom och vuxna samt att bedriva annan kulturell verksamhet.

Sámij Áhpadusguovdásj / Samernas Utbildningscentrum primära uppgift är:

- att utveckla, bevara och föra vidare samiska traditioner och samisk kultur
- att erbjuda en mångfald av samiska utbildningar
- att vara en kulturell mötesplats
- att stärka och bevara samisk identitet och samhörighet

Sámij áhpadusguovdásj är en skola för vuxna samer och en form av vuxenutbildning.

Skolan ger utbildning inom samiska språk, samiskt hantverk/duodje, rennäring och andra samiska kulturella områden.

Inom utbildningarna följer skolan kursplan inom moderna språk/samiska, samisk kultur och historia samt hantverksteknik/samiskt hantverk. Skolan arbetar för att kunna utfärda betyg i dessa kurser. Timplanen är antagen av styrelsen och styr antalet timmar för undervisningen.

Skolans styrdokument är de nationella kursplanerna, läroplanen, samt skolans orienteringskarta/verksamhetsplan.

Definition av begrepp

Kränkande behandling

Med kränkande behandling menas ett uppträdande/beteende som utan att vara en diskriminering enligt diskrimineringslagen kränker en persons värdighet.

Kränkande behandling kan vara:

- fysisk t.ex. att bli utsatt för knuffar och slag
- verbal t.ex. att bli hotad eller kallad för bög, hora eller liknande
- psykosocial t.ex. att bli utsatt för utfrysning, ryktesspridning, kroppsspråk
- via text och bild t.ex. mail, sms, facebook, twitter, instagram

De sju diskrimineringsgrunderna

1. Kön
2. Könsoverskridande identitet eller uttryck
3. Etnisk tillhörighet
4. Religion eller annan trosuppfattning
5. Funktionsnedsättning
6. Sexuell läggning
7. Ålder

Diskriminering

Med diskriminering menas när en person missgynnas direkt eller indirekt av skäl som har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna.

Direkt diskriminering

Med direkt diskriminering menas när någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan i en jämförbar situation och att detta har samband med kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder.

Direkt diskriminering kan vara:

- om skolan endast antar unga elever till utbildningarna
- endast antar kvinnor till textil- skinn slöjden
- endast antar män till trä- horn slöjden
- inte antar funktionshindrade sökande

Indirekt diskriminering

Med indirekt diskriminering menas när någon missgynnas genom tillämpning av en bestämmelse, ett kriterium eller handling som verkar neutralt men som kan missgynna personer som omfattas av ovanstående diskrimineringsfaktorer.

Skolan måste bevisa att tillämpningen av reglerna är nödvändig ur verksamhetssynpunkt för att det inte ska vara indirekt diskriminering.

Indirekt diskriminering kan vara:

- att man har samlingar där det inte finns tillgång till hiss för funktionshindrade
- att man serverar endast renkött utan alternativ maträtt
- att man anordnar aktiviteter som inte är anpassade för alla

Trakasserier

Med trakasserier menas ett uppträdande som kränker en persons värdighet och som har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna.

Trakasserier kan bland annat uttrycka sig i former av kommentarer, förlöjligande, nedvärderande generaliseringar, osynliggörande och underhållande av information.

Det är den person som blir utsatt för trakasserier som avgör vad som anses kränkande för denna. Det vill säga att samma eller liknande beteenden kan uppfattas olika av olika personer.

Trakasserier kan bland annat handla om:

- klädkoder

- ojämställdhet
- religiös bakgrund
- sexuell läggning
- språklig bakgrund
- släkttillhörighet

Sexuella trakasserier

Trakasserier av sexuell natur kallas för sexuella trakasserier. Sexuella trakasserier kan göra uttryck i ord och kommentarer, tafsning eller närgångna blickar. Ovälkomna komplimanger, inbjudningar och anspelningar räknas också in inom sexuella trakasserier.

Värdegrund

Skolan ska vara en mötesplats där människor med olika bakgrund, ålder och förutsättningar möter varandra med respekt. Sámij Åhpadusguovdásj ska verka för att alla stärks i sin samiska identitet och självkänsla och med det har alla lika värde.

Organisationen har tagit beslut att de värderingar som ska genomsyra verksamheten är; Stolthet, ärlighet och respekt. Tydlig och öppen kommunikation.

Skolans uppdrag är följande; "Sámij Åhpadusguovdásj ger alla samer möjlighet att växa i sin kultur"

Aktuell lagstiftning

Likabehandlingsplanen bygger på skollagen och diskrimineringslagen. Den lagstiftning som reglerar skolans likabehandlingsarbete är skollagen(2010:800), diskrimineringslagen (2008:567)

samt förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling (2006:1083).

Ansvar och anmälningsplikt

Rektor

Rektor ansvarar för att skolans likabehandlingsplan följs och att personal och studenter är informerade om planen.

Planen uppdateras årligen, om behov finns, tillsammans med all personal (och med inspel från studenter).

Personal

All personal är skyldiga att uppmärksamma och ingripa vid alla trakasserier och kränkande behandling och därefter anmäla till rektor.

Personal tillsammans med rektor ansvarar för att likabehandlingsplanen efterföljs och uppdateras årligen.

Studenter

Alla studenter ska förhindra kränkande behandling genom eget ansvar eller ingripande och därefter rapportera till rektor eller annan i ledningsgrupp.

Kännedom om likabehandlingsplanen

För att denna plan ska vara känd och kunna följas av alla så skall:

- rektor årligen informera all personal om likabehandlingsplanens innehåll
- lärare informera studenter om den, dess bakgrund och dess innehåll
- rektor ska årligen informera deltagarna i samverkansforum skolan/studenterna om likabehandlingsplanen
- samtliga studenter informeras om planen vid höstterminens början
- planen läggs ut på hemsidan
- rektor informera ny personal om skolans likabehandlingsplan
- all personal arbeta medvetet för att utbildningsmiljön inte ska inbjuda till kränkningar

Främjande, förebyggande och åtgärdande arbete vid Sámi Áhpadusguovdásj

Främjande arbete

Främjande arbete handlar om att stärka de positiva förutsättningarna för likabehandling i verksamheten genom att det finns rutiner för olika aktiviteter. För att främja arbetet kring allas lika värde har skolan bland annat följande:

- samverkansvecka skola/personal
- friluftsdag där hela skolan deltar
- personalen har gemensam fikapaus
- kontinuerliga möten mellan skolan och studenterna, samverkansforum skolan/studenterna
- utvecklingssamtal med studenter
- medarbetarsamtal med personal
- kartläggning där en årlig enkätundersökning genomförs
- likabehandlingsplanen ska tas i beaktande under det vardagliga arbetet och revideras årligen

Förebyggande arbete

Förebyggande arbete handlar om att minimera riskerna för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling genom att skolan utför:

1. kartläggning
2. utvärdering
3. uppföljning

Handlingsplan för Sámij Åhpadusguovdásj vid förekomst av kränkande behandling

1. Den som anmälan riktar sig mot skall upplysas om vilka anklagelser som riktats mot hen och ges tillfälle att bemöta dessa.
2. Rektorn kallar till möte med berörda parter.
3. Omständigheterna ska utredas och åtgärder vidtas för att förhindra att den felaktiga behandlingen fortsätter.
4. Utredning skall genomföras skyndsamt och under största möjliga sekretess. Vid utredning förs dokumentation, åtgärdsplan upprättas samt en tidsplan för uppföljning.

5. Det är viktigt att åtgärder riktas till den som blivit utsatt såväl mot den som utövat handlingen.
6. Rektorn kontakter vid behov företagshälsovården och informerar om det rådande läget.
7. Den som anser sig blivit felaktigt behandlad skall erbjudas stöd för detta.
8. Om den som utfört den felaktiga handlingen fortsätter trots vidtagna åtgärder riskerar den att bli avstängd.

Vad gör jag som personal eller student om jag upplever kränkning vid Sámij Áhpádušguovdásj?

Det är alltid personens egna upplevelse gällande en kränkande behandling som skall vara utgångspunkt för en utredning. Om någon gör en anmälan till skolledningen gällande mobbing eller annan kränkande behandling, ska denne aldrig utsättas för repressalier som en följd.

- Du ska ha kännedom om likabehandlingsplanen.
- Du ska följa verksamhetens ordningsregler.

- Du ska tala med någon ur personalen när du upplever, ser eller hör kränkande behandling.
- Oavsett vem i personalen man vänt sig till, ska du bli tagen på allvar.
- All personal är skyldig att informera rektor om förekomst av kränkande behandling.
- Du ska ha rätt att få stöd och hjälp om du känner dig kränkt.
- Du är delaktig i upprättande av likabehandlingsplanen genom att den diskuteras i arbetslaget eller bland studenterna där studenternas förslag till förändringar framförs av styrelsen för studentkåren.

Källförteckning

Lagar och författningar

(SFS 2010:800). *Skollag*. Stockholm: Utbildningsdepartementet

(SFS 2008:567). *Diskrimineringslagen*. Stockholm: arbetsmarknadsdepartementet.

(SFS 2006:1083). *Förordning om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling*. Stockholm: utbildnings- och kulturdepartementet.

Rapporter / offentligt tryck

Skolverkets allmänna råd - Arbetet mot diskriminering och kränkande behandling. (2012). Skolverket, Stockholm.

Webbsidor

Diskrimineringsombudsmannen. (20190408). *Förhindra trakasserier, sexuella trakasserier och repressalier*. <http://www.do.se/framja-och-atgarda/arbetsgivarens-ansvar/sexuella-trakasserier/arbetsgivarens-riktlinjer-rutiner-mot-trakasserier/> (hämtad 20190417)

Göteborgs rättighetscenter mot diskriminering (No Date). *Vad är trakasserier?* <http://gbqrc.se/diskriminering/trakasserier/> (hämtad 20190423)

Diskrimineringsombudsmannen (20190320). *Trakasserier och sexuella trakasserier*. <http://www.do.se/om-diskriminering/vad-ar-diskriminering/trakasserier-och-sexuella-trakasserier/> (Hämtad 20190423)